

КОНСУЛЬТАЦІЯ ДЛЯ БАТЬКІВ:
«Золоті правила виховання в сім'ї».

Підготувала:

вихователь – методист

Усач Т.В.

Досвід неслухняності накопичується у дітей поступово та підкріплюється неправильною тактикою батьків. Більшість батьків думають, що дисциплінувати дитину - означає карати її, хоча насправді це означає - показувати їй шлях, по якому вона повинна йти, допомогти дитині стати самостійною, здатною керувати своєю поведінкою.

Навіть малюк знає про можливість маніпулювати своїми батьками. І як тільки у нього з'являється така можливість, він обов'язково цим скористається. Наприклад, буде плакати до тих пір, поки його не візьмуть на руки, не буде їсти, поки мама не розповість казку, відмовляється виконувати вимоги батьків, поки не пообіцяють купити бажану іграшку. Неслухняність виникає у результаті постійних поступок, у результаті батьківської любові, яка не знає меж.

Чимало батьків, які приходять на консультації, вагаються: чи так вже необхідні суворі правила? А може взагалі не потрібно показувати свою любов до дітей і розмовляти з ними тільки у суворому тоні? У цьому питанні, на мою думку, важливе відчуття міри, адже поєднання любові і виконання правил робить життя дитини передбачуваним, зрозумілим, створює відчуття захищеності. І коли дитина порушує дисципліну, поводить себе невиховано, частіше за все вона має «таємну» мету перевірити на міцність батьківські кордони. У цієї перевірки схожа мета, як у охоронця, який вночі перевіряє ручки кімнат офісу. Здається, що він хоче їх відкрити, хоча насправді сподівається, що вони міцно зачинені. Так само і дитина, коли вона кидає виклик батькам своєю неслухняністю, насправді хоче отримати впевненість у міцності і надійності їх влади. Тобто, у житті кожної дитини обов'язково повинні бути певні правила і обмеження, які привчають дитину контролювати свою поведінку, бути обачною, стримувати імпульсивні реакції. Помиляються ті батьки, які прагнуть уникати заборон і конфліктів, не хочуть засмучувати свою кохану дитину. Саме вони мають, як правило, зворотній результат: діти, відчуваючи батьківську закоханість і вседозволеність, користуються становищем, капризують, влаштовують «вистави» і стають справжніми домашніми тиранами. Що зробити для безконфліктного прийняття дитиною вимог і обмежень з боку дорослого? Спочатку встановіть правила і вимагайте їх виконання.

Найбільш важливий крок у будь-якому виховному процесі – визначити те, що Ви хочете від дитини, а чого ні. Дитина повинна знати Ваші вимоги стосовно поведінки ще до того, як її призвуть до відповідальності і бути впевнена, що реакція на її певний вчинок не залежить від настрою і самопочуття батьків. Ця попередня домовленість виключить величезне почуття несправедливості, яке відчуває малюк за ненавмисні проступки чи необачність. Але, якщо Ви не встановили правила – не вимагайте їх виконання. У кожному конкретному випадку спокійно, лаконічно і рішуче поясніть, чим обумовлена Ваша вимога або прохання, розтлумачте її значення, мету і доцільність. Говоріть дитині, що конкретно вона зробила правильно, чи чому ви караєте її. «Я приготувала тобі сюрприз, тому що ти гарно прибрав свою кімнату». «Сьогодні ти не будеш дивитися телевизор, тому що занадто пізно прийшов зі школи». Будьте дипломатичними та обережними в заборонах із часткою «не»: «не роби», «не ходи» тощо, оскільки дитиною це сприймається, як загроза

власному статусу і втрата поваги батьків до її особистості. Спробуйте також виправляти дитину в позитивному русі. «Ти зможеш ввімкнути телевізор після того, як зробиш домашнє завдання». Це формулювання краще, ніж: «Якщо ти не зробиш домашнє завдання, не будеш дивитися телевізор». Забороняючи, не використовуйте авторитарний тон: «Як я сказав, так і буде», «Я вимагаю» тощо, який провокує на бунт і протидії з боку дитини. Доречніше стисло пояснити: «Це небезпечно», «Цукерки їдять після обіду», «Вже пізно». Пояснення має бути коротким, чітким і повторюватись лише раз. Не вимагайте неможливого. Ви повинні бути абсолютно впевнені у тому, що малюк дійсно в змозі виконати те, що Ви від нього вимагаєте. Правила слід формулювати таким чином, щоб їх легко було виконати. Іншими словами, висловлюйте свої вимоги конкретно: «Ти повинен прибрати у себе в кімнаті, а потім вже йти грати. У тебе в кімнаті повинно бути чисто. Це означає: зібрати всі іграшки, прибрати одяг, витерти пил з меблів». Коли у правилах оговорюється все, що повинно бути зроблено, у дитини не залишиться виправдань, якщо буде зроблено лише половина роботи.

Адаптуйте свої правила до віку, здібностей і умов життя дитини – мало ймовірно, що Ви будете вчити трирічну дитину заправляти ліжко чи мити посуд. Вимога неможливого – джерело конфліктів: для дитини тут просто немає виходу. Такі ситуації руйнують її емоційний апарат. Безглуздо забороняти дітям бути активними, рухатись, пізнавати навколишній світ.

У жодному разі не можна пригнічувати моторні функції організму, оскільки це приводить до пригніченості, напруженості і агресивної поведінки. Тому необхідно знаходити місце і час де, можна організувати рухливі ігри, гратися з м'ячем, бігати, тобто спрямовувати дитячу необмежену активність у безпечне річище: можна грати у футбол не стадіоні, з м'ячем – на спортивних майданчиках, а повітряною кулькою можна і у квартирі.

Правила мають бути узгоджені між усіма дорослими членами родини. Дуже погано, коли один із батьків вимагає одного, а інший другого, іноді протилежного. Ось дитина і пристосовується не слухатись ні одного ні іншого. Якщо один із батьків не згоден з вимогами іншого, промовчіть при дитині, пізніше з'ясуйте свої позиції і спробуйте прийти до спільної думки. Хоч батьки відрізняються різними темпераментами, методами спілкування і реакціями, дитина швидко вчиться спілкуватися з кожним з них. Вона швидко засвоює, хто з Вас м'якший, а хто – жорсткіший, і відповідним чином корегує свою поведінку і реакції. І хоч батьки можуть використовувати різні тактики виховання, дитина буде намагатися адаптувати свою поведінку і, скоріш за все, буде нормально рости і розвиватися, якщо тільки засвоїть, що його батьки єдині у головному! Якщо вона зрозуміє, що Ви не єдині, то скоріш за все використає цей висновок проти Вас обох. Ваш малюк потребує відчувати себе у безпеці, а відчуття безпеки росте і пускає коріння у саду послідовних методів. Якщо малюк побачить, як Ви сперечаєтесь один з одним або дискредитуєте позицію один одного, він не зможе відчувати себе у безпеці. Вимоги батьків повинні бути постійними. Якщо Ви привчаєте дитину прибирати стіл після виконання уроків чи мити посуд після їжі, то вона повинна робити це завжди, кожен день, а не під настрій. Інакше дитина один раз схитрує і не виконає Вашої вимоги, а іншим разом вже відкрито відмовиться їх виконувати. Покарання за порушення

повинно бути справедливим ,але дієвим. Перш за все, малюк повинен бути ознайомлений зі штрафними санкціями у разі невиконання правил: «якщо ти не прибереш зі стола, то не підеш гуляти».

Батьки краще знають своїх дітей і відчують, що важливіше для їх дітей. Мета покарання – не зробити дитині погано, а позбавити її гарного. Правильне виховання побудоване на взаємній повазі й довірі в родині при збереженні статусних розбіжностей : дитину не слід привчати до панібратських стосунків з батьками, які передусім, не повинні поводитись інфантильно, провокуючи неповагу з боку дитини. Батьки повинні своїм власним прикладом показувати повагу до іншої особистості, бути чесними і відвертими, оскільки тільки реалізуючи ці принципи у взаємовідносинах з дітьми Ви отримаєте позитивні результати.